

600252964

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

247137

การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าอเนกประสงค์
ของชุมชนบ้านศรีบัวทอง ตำบลวังตะเคียน
อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

สุวรรณณี ทวารศ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

พ.ศ. 25523

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจท่องเที่ยวเนกประสงค์ของชุมชน
บ้านศรีบัวทอง ตำบลวังตะเคียน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

ผู้วิจัย

สุวรรณณี ทวาเรศ

สาขาวิชา

สหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ แสงเงิน

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานการสอบ

(รองศาสตราจารย์ชอบ เข้มกล้า)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ แสงเงิน)

โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อนุมัติให้นำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา
ท้องถิ่น

..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรี ขจรไชยกุล)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

วันที่ ..... เดือน 29 เม.ย. 2554 พ.ศ. ....

บทคัดย่อ

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าอเนกประสงค์ของชุมชน บ้านศรีบัวทอง ตำบลวังตะเคียน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

ผู้วิจัย สุวรรณิ ทวารศ

ระดับการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

พ.ศ. 2553

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ แสงเงิน

247137

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทของชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และประวัตติความเป็นมาของกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าอเนกประสงค์บ้านศรีบัวทอง ตำบลวังตะเคียน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด 2) เพื่อศึกษากระบวนการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าอเนกประสงค์บ้านศรีบัวทอง ตำบลวังตะเคียน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าอเนกประสงค์ บ้านศรีบัวทอง ตำบลวังตะเคียน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษาคือ ผู้นำชุมชน ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม กรรมการและสมาชิก จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสังเกต และการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. บริบทชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชน ตลอดจนกลุ่มสมาชิกการทอผ้าอเนกประสงค์ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและคนในชุมชนมีความเอื้ออาทรจึงทำให้เกิดการรวมตัวเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนได้
2. กระบวนการบริหารจัดการกลุ่ม มีการจัดการรูปแบบการบริหารงานกลุ่มในรูปแบบของคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรัญญิก และคณะกรรมการ
3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าอเนกประสงค์ สมาชิกที่มีฝีมือและทักษะความชำนาญมีจำนวนน้อย ขาดข้อมูลด้านเอกสาร วัตถุดิบไม่มีในท้องถิ่น ต้องซื้อจากโรงงานในต่างจังหวัด ซึ่งบางครั้งขาดวัตถุดิบ ด้านการตลาดยังไม่แน่นอน มั่นคง

Abstract

Independent Study Title	Management of Enterprises Class Community wearing Versatility Bansribuathong, Wangtakhian, Khaosaming, Trat
The Researcher	Suwannee Tawared
Level of Study	Master of Arts (Interdisciplinary Study for Locality Development)
Year	2010
Independent Study Advisor	Assoc.Prof. Dr. Supot Saengngern

247137

This independent study aimed to: 1) study the community context in social, economy, culture and history of the community enterprise group : the all multi purposes weaving cloth group of Ban Sribuathong in Tambon Wangtakhian of Khaosaming District in Trat province; 2) study the management of the community enterprise of the all multi purposes weaving cloth group of Ban Sribuathong and 3) study problems and obstacles in operating the all purposes weaving cloth group of Ban Sribuathong. The sample consisted of community leaders, a chairperson, an assistant of the chairperson, committee and members. Totally, there were 19 people selected for this study. The instruments were semi-structured interview, observation and focus group discussion. The data were analyzed by using a content analysis method.

The findings revealed that:

1. For the community context in social, economy, culture and history of the community enterprise group : the all multi purposed weaving cloth group of Ban Sribuathong, it was found that the majority of people earn their living by doing agricultural jobs. People in the community were generous and that led to the formation of groups to solve problems in the community.
2. For the group management, it was found that there was committee in managing the group. The committee consisted of a chairperson, an assistant of the chairperson, secretary and committee.
3. For the problems and obstacles of the operating of the all multi purposes weaving cloth group of Ban Sribuathong, it was found that there were not enough skilled members, lacked information and unavailable raw materials in the community. They had to buy the raw materials from the factories in other provinces. They were not secured in having stable markets.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ แสงเงิน อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนวทางในการศึกษาหาความรู้ ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ แก่การวิจัย ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน จึงขอ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชอบ เข้มกลัด ประธานการสอบและขอขอบคุณ อาจารย์สุวัฒน์ สัมมา รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโป่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติหมู่บ้านที่ได้ สืบค้นไว้เพิ่มเติม นายชูชาติ นาคสลัก อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน คุณลาของ ระกำ ประธานกลุ่ม คุณรัตนาพร อิมทิม ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 บ้านศรีบัวทอง ตำบลวังตะเคียน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด เจริญญิกกลุ่ม กรรมการบริหารกลุ่มและสมาชิกกลุ่มทอผ้า อเนกประสงค์บ้านศรีบัวทอง ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้มีพระคุณสูงสุดในชีวิต ผู้ให้ชีวิต การศึกษา ขอกราบขอบพระคุณพี่ ๆ และญาติสนิทที่เป็นกำลังใจ คุณค่าอันเกิดจากการค้นคว้า อิสระฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณบิดา มารดาและครูอาจารย์ด้วยรักและเคารพยิ่ง

สุวรรณี ทวารศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
คำถามในการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	21
แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม	26
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ	28
การดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	32
ประเภทของผลิตภัณฑ์ตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
แบบของการวิจัย.....	47

บทที่	หน้า
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างและแผนการสุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การตรวจสอบข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 สรุปผลการวิจัย	
บริบทและข้อมูลทั่วไปของชุมชนตำบลวังตะเคียน.....	53
กระบวนการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าอเนกบ้านศรีบัวทอง.....	61
ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการกลุ่ม.....	71
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผลการวิจัย.....	76
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	78
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	78
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก คำถามสัมภาษณ์แบบเจาะลึก.....	83
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง.....	91
ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรมของกลุ่ม.....	95
ประวัติผู้วิจัย.....	107

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	แสดงจำนวนประชากรในตำบลวังตะเคียน.....	55
4.2	แสดงผลการวิเคราะห์ SWOT ของกลุ่มทอผ้าอเนกประสงค์บ้านศรีบัวทอง.....	72

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2.1	แผนภูมิความเชื่อมโยงของการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากไปสู่เศรษฐกิจสากล.....	25
4.1	แผนที่ตำบลวังตะเคียน.....	54
4.2	บ่อเลี้ยงปลาข้างบ้าน.....	56
4.3	อุโบสถหลังเก่าวัดศรีบัวทอง.....	57
4.4	อุโบสถหลังใหม่วัดศรีบัวทอง.....	57
4.5	อุโบสถวัดซ้อ.....	58
4.6	ผู้นำทางภูมิปัญญาทอผ้าอเนกประสงค์.....	59
4.7	แผนผังการบริหารจัดการกลุ่ม.....	63
4.8	วัตถุดิบสำหรับทอผ้าอเนกประสงค์.....	66
4.9	อุปกรณ์การทอผ้าอเนกประสงค์.....	67
4.10	การพัฒนาอุปกรณ์การทอผ้าอเนกประสงค์.....	68
4.11	การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์.....	69
4.12	การบรรจุผลิตภัณฑ์.....	70